ILMA ZAHAR U FTIT GRUX

Fid-Dejr ta' Nazaret, fiż-żmien li qegħdin insemmu, kien hemm jgħammru ħamest Irħieb Franġiskani. Il-ħames Franġiskani, dik il-lejla, baqgħu sejrin, jaħdmu, biex itemmu x-xogħol tat-tiswija tal-knisja, li ftit qabel kienet imħarbta u misruqa mill-Misilmin...... għal min jaf kemm il-darba!

Imma dik il-lejla il-ħames Franġiskani kienu ħienja, biex ngħidu hekk, għax il-għada, fil-knisja, kellhom jagħmlu naqra ta' festa, u kienu mistennija l-ftit Insara li kien għad fadal f'dik il-belt, li ma ħarbux jew ma sfawx maqtula. Qatt ma kienu jobsru li l-hena tagħhom kellu jkollu dewma qasira ħafna. Għax il-festa saret; imma wara ftit jiem ġliba ta' Għarab Bedwin daħlu għall-għarrieda f'Nazaret u qatlu lil dawk l-Insâra li ma laħqux ħarbu. Imbagħad ħabtu għad-Dejr u għal knisja, għax ħasbu li ġewwa fihom sa jsibu xi mħâbi ta' fidda u deheb; u min jaf x'iżjed! Il-ħames Franġiskani, meta raw dan biex ma jisfawx maqtula għal ebda ħajr, dendlu ħabel minn ġewwa tieqa għall-għalqa ta' wara d-Dejr, u ħarbu. U l-Għarab Bedwin, meta għarfu dan, telqu jiġru wrajhom.

Wara ħafna siegħat ta' ġiri, l-imsejkna maħruba ma sabux fejn setgħu jistaħbew u jistrieħu naqra, għax ir-rħula tal-qrib kienu kollha mgħammra mill-Misilmin. Mifnijin bil-għejja u l-ġugħ u l-biża', qagħdu għarrkubtejhom ftit, talbu lil Madonna ta' Nazaret li tnebbaħhom x'kellhom jagħmlu, u wara ftit ftiehmu li jidħlu l-belt żgħira, fuq għolja, li kien hemm qribhom, jisimha Safad, jitolbu għajnuna lix-Xiħ tal-Misilmin t'hemm; isir minnhom li jsir!

Ix-Xiħ, jarahom hekk, nofshom mejta, bil-għejja u l-ġugħ u l-biża', qata' li jaħbihom għandu, fit-taqsima tad-dar kbira tiegħu li jgħidulha Harem fejn kien iżomm in-nisa tiegħu. Imma ta' Għarbi li hu ħasibha u ma daħħalhomx hemm mill-bieb, imma minn ġewwa tieqa.

Wara ftit il-Bedwin li kienu jiġru wara l-Franġiskani, waslu. Għajtu lix-Xiħ u qalulu jagħtihom dawk il-ħames maħruba. Ix-Xiħ waqaf fuq għatbet il-bieb u ħalef b'Allah u n-Nebi, għal darba tnejn, li minn dak il-bieb ma kien daħal ebda barrani. Għal dik il-ħalfa minn wieħed Xiħ li kien ukoll ħaġġeġ, jiġifieri żâr il-Mekka kemm il-darba, u kien rajjes tad-Dîn tiegħu f'Safad, il-Bedwin ma setgħux ma jemmnux kliemu. Għalhekk telqu minn hemm u marru jfittxu lir-Rħieb naħa oħra.

It-tiġrib għadda għal dak il-ħin u bil-lejl ix-Xiħ għajjat lil Franġiskani, u wara li temagħhom u sqiehom, ħariġhom barra u mar magħhom lejn Libnân, hemm fil-qrib fejn kien hemm għadd kbir ta' bliet u rħula tal-Insara. U ma telaqhom minn taħt għajnejh sa kemm ma rahomx mil-qugħa bis-sliema minn sħabhom.

Imma lil ħames Franġiskani ġiehom ħsieb: kif sa jħallsuh tal-qalb tajba tiegħu, lil dak ix-Xiħ tal-Misilmin? Fittxu fi bwiethom. Min kellu xi ħaġa u min ma kellu xejn. Sabu li lkoll flimkien kellhom wieħed u sebgħin girx — li jagħmlu erbatax il-xelin u tliet karnijiet tagħna! Ftit wisq; qishom xejn. Imma la darba ma kellhomx aktar, bid-dmugħ f'għajnejhom talbu lix-Xiħ li jeħodhom, bħala ħajr tal-ġid li kien għamel magħhom.

Ix-Xiħ laqa' ıdu. Ħares lejn il-grux. Ħâres lejn il-ħames Irħieb. Raġa' ħares lejn il-grux; tbissem ftit ħareġ maktur, sarrhom fih u qegħed-hom f'butu.

* * *

Il-Pâtri Kustodju ta' Ġerusalem, sama' b'dana. Għalhekk għajjat lil kbarat ta' madwaru u qalilhom xi ħsieb kellu: li minn dik inhâr 'il quddiem, bħala tifkira tax-Xiħ ta' Safad, il-Franġiskani għandhom jagħtu, kull sena, f'egħluq żmien il-ġrajja, wieħed u sebgħin girx lix-Xiħ ta' Safad, lill-uliedu, u lill-ulied ulie-du, għal dejjem, sa kemm idumu fid-dinja l-Franġiskani!

Ix-Xiħ ta' Safad feraħ wisq billi l-Franġiskani laqgħu b'imħabba hekk kbira l-ġid li kien għamel magħhom. U kull meta jibgħatulu l-wieħed u sebgħın girx, beda jibgħatilhom qar-raba mimlija bl-ilma żahar, magħmul miż-żahar tal-larinġ tal-ġnien tiegħu.

Għaddew is-snin, u x-Xiħ miet u laħaq warajh ibnu. Miet ibnu, u laħaq iben ibnu, u mbagħad ibnu warajh, u d-drawwa tal-wieħed u sebgħin girx u tal-ilma żahar baq-għet sejra. Fis-sena 1882, il-Franġis-kani ta' Ġerusalem riedu jagħtu somma sabiħa ta' flus *darba* lix-Xiħ ta' Safad, minn bdiel dik it-teftifa żgħira ta' kull sena, imma x-Xiħ ma riedx. Qalilhom: "Għad li għalija dawk il-ftit grux ta' kull sena ma huma xejn, jien ninsab ferħan bihom ħafna, għax kull meta jasal iż-żmien li jġibuhomli, niftakar x'għamel dak ir-raġel għaqli u mweġġah fost mis-serijieti, u t-turija li tagħa lilna, u lill-Għarab kollha, li dawk li jemmnu b'Alla wieħed u b'Ġesù bin Mirjam, għandhom sies fuq hiex jibnu fehem-thom, għax f'qiegħ Dinhom, huma lkoll aħwa!

P. M. TANGORRA O.F.M.

~~KLIEM MEHUD B'IEHOR FL-EVANGELJU~~

~~(*Jorbot mal-ħarġa ta' qabel din*)~~

~~Kemm hi sabîħa l-Parabbla tal-Għani u Lażżru li kiteb san Luqa (XVI, 19-31)! X'qalb ta' sur tagħ-millu lil min ikun fqîr u maħqûr f'din id-dinja! Imma fiha ħaġa daqsxejn għarîba: Lażżru, meta miet u mar il-Ġenna, ma qagħadx bil-qegħda fuq xi siġġu sabih, imma qagħad fi ħdân Abraham!~~

~~Hawn ukoll aktarx li hawn xi kelma meħûda b'oħra, għax Abraham kellu bħala wliedu l-Lhud kollha. U min jaf kemm elûf tal-elûf kienu laħqu mietu minnhom, u marru l-Ġenna, saż-żmien li ġie fid-dinja Ġesù! U bħal ma Abraham żamm lil-Lażżru fi ħdânu, hekk kien meħtieġ li jżomm lil-Lhud l-oħra wkoll. Imma kif jista' jkun li Abraham iżomm dawk l-eluf kollha ta' wlied ġewwa ħdânu? Anqas li kienu nemel, minn dak ir-rqîq! Mela aktarx li Ġesù qal xi kelma oħra u nkitbet ħażin, kif qalt jien moqbejl.~~

~~Aħna, bil-Malti, ma ngħidux "ħdejn", jiġifieri: *qrîb*, jew: *ma' ġenb*? *Ħdejn* il-Knisja; *ħdejn* is-siġra; *ħdejn* il-bir? U bl-Arâmi kienu jgħi-du: "*bi ħdên*" (iżidu l-"bi"; u hekk għadhom issa wkoll, għax smajthom jien, it-Transġordanja) li kif qalt l-ewwel kien jixbah lil Malti m'hux ftît. Lażżru, mela, meta miet mar "bi ħdên Abraham", jiġifieri: qribu, ħdejh. M'hux li raġel xîħ, żamm f'ħoġru raġel xiħ!~~

~~Kelma aktarx mifhuma ħażîn hija din li sa naraw issa, u qegħda fl-Evan-ġelju ta' san Mark (IV, 36). Miktub~~